

commissie voor de milieueffectrapportage

Toetsingsadvies over het (milieu)effectrapport
Omgevingsplan (2^e fase) Provincie Flevoland

25 april 2000

Toetsingsadvies over het (milieu)effectrapport
Omgevingsplan (2^e fase) Provincie Flevoland

25 april 2000

939-179

ISBN 90-421-0684-0
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

uw kenmerk
ROV/00.001359/B

uw brief
februari 2000

ons kenmerk
939-180/vE/gl

onderwerp
Toetsingsadvies MER Omgevingsplan
(2e fase) Provincie Flevoland

doorkiesnummer
(030) 234 76 25

Utrecht,
25 april 2000

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het (milieu)effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over het Omgevingsplan (2e fase) Provincie Flevoland. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het vastgestelde omgevingsplan en eventuele bijbehorende documenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. G. Blom,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Omgevingsplan (2e fase) Provincie Flevoland

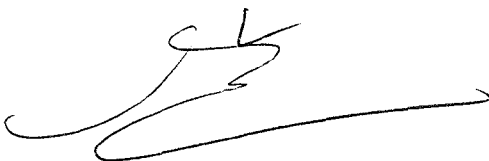
Toetsingsadvies over het (milieu)effectrapport
Omgevingsplan (2e fase) Provincie Flevoland

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het
(milieu)effectrapport over Omgevingsplan (2e fase) Provincie Flevoland,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van provincie Flevoland door de
Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Omgevingsplan (2e fase) Provincie Flevoland,

de secretaris

drs. M. van Eck

de voorzitter

dr. ir. G. Blom

Utrecht, 25 april 2000

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET EFFECTRAPPORT	2
3. TOELICHTING OP HET OORDEEL	3
3.1 M.e.r.-plichtige besluiten.....	3
3.2 Bouwprogramma.....	3
3.3 Beoordelingskader.....	4
3.4 Inventarisatie en beoordeling van locaties	4
3.5 Indirecte en provinciegrensoverschrijdende milieugevolgen.....	5
3.6 Vigerend natuurbeleid.....	6
3.7 Vorm en presentatie	6
4. AANDACHTSPUNTEN VOOR DE BESLUITVORMING	7
4.1 Bodemdaling en waterbeheer.....	7
4.2 Mobiliteit en werken.....	7
4.3 Vraag en aanbod op de woningmarkt.....	8
4.4 Locatiekeuzen na 2015.....	9

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 februari 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 26 d.d. 7 februari 2000
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Provinciale Staten van Flevoland hebben het voornemen een Omgevingsplan vast te stellen dat in de plaats treedt van het Streekplan, Milieubeleidsplan en Waterhuishoudingsplan. Voor de onderbouwing van de besluitvorming over de eerste twee delen¹ van dit Omgevingplan wordt milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd. In het milieueffectrapport worden ook andere dan milieueffecten beschreven, daarom wordt verder gesproken van *effectrapport*.

Op 24 november 1998 heeft de Commissie voor de m.e.r. een positief toetsingsadvies uitgebracht over het eerste deel van het effectrapport behorend bij de Ontwikkelingsvisie 2030. In het oordeel over het effectrapport stelde de Commissie dat *“in de effectrapportage een complex vraagstuk als een regionale lange termijnontwikkeling met voldoende aandacht voor de milieu-vraagstukken wordt aangepakt. De integrale aanpak is vernieuwend.”* Verder staat onder meer in het advies dat de Commissie een motivering mist van het voorkeursmodel in de Ontwikkelingsvisie en dat het landschapsecologische raamwerk dat in de richtlijnen is gevraagd, nog geen vorm en inhoud heeft gekregen. Zij adviseert dit raamwerk op te stellen voorafgaand aan de tweede fase van de effectrapportage. In januari 1999 hebben Provinciale Staten van Flevoland de Ontwikkelingsvisie (zonder veel nadere motivering van het voorkeursalternatief) vastgesteld. In februari 1999 is een ontwerp Nota Natuur en Landschap gepubliceerd, waarin het landschapsecologisch raamwerk is ingevuld. Deze Nota is definitief vastgesteld.

Het tweede deel van het effectrapport en het Ontwerp Omgevingsplan (2^e fase) zijn op 7 februari 2000 gedurende twee maanden ter inzage gelegd². Bij brief van 7 februari 2000³ heeft Gedeputeerde Staten van Flevoland de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het effectrapport. Dit advies is opgesteld door een werkgroep⁴ die optreedt namens de Commissie voor de m.e.r. en verder in dit advies 'de Commissie' wordt genoemd.

Op grond van de Wet milieubeheer⁵ toetst de Commissie:

- aan de op 9 november 1999 vastgestelde richtlijnen voor het effectrapport;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁶, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel betrekking heeft

¹ Het Omgevingsplan bestaat uit drie delen: 1. Ontwikkelingsvisie 2030; 2. Kaderstellend Deel 2015; 3. Programmatisch Deel 2000-2004.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 1.

⁴ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁵ Artikel 7.26, lid 1, 7.23 lid 2 en 7.10.

⁶ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

op de inhoud van het effectrapport en het toetsingsadvies van de Commissie hierover.

Tijdens het toetsen van (milieu)effectrapporten inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige eventuele tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Bij de inhoud van dit toetsingsadvies gelden de volgende beperkingen. Het effectrapport bevat, zoals wettelijk voorgeschreven, de onderbouwing van de m.e.r.-plichtige onderdelen uit het Omgevingsplan, namelijk de grote woningbouw- en bedrijvenlocaties. Met het beoordelen van het effectrapport spreekt de Commissie dus geen oordeel uit over de onderbouwing van het Omgevingsplan (2^e fase) als totaal. Bovendien heeft zij de beleidskeuzen uit het eerste deel van het Omgevingsplan de Ontwikkelingsvisie 2030 als uitgangspunt genomen.

2. OORDEEL OVER HET EFFECTRAPPORT

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie** in het effectrapport **aanwezig** is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming over de m.e.r.-plichtige onderdelen in het Omgevingsplan (2^e fase). In hoofdstuk 3 van dit advies staat een uitgebreidere toelichting hierop.

In het Omgevingsplan en het bijbehorende effectrapport is een grote hoeveelheid milieu-informatie ter beschikking gekomen. Deze informatie is in de beleidsvorming meegenomen, zeker daar waar het beleid niet in het verleden al was vormgegeven en vastgelegd. De Commissie verwacht dat de verzamelde kennis bij de verdere uitwerking nog sterker zal kunnen doorklinken en zelfs kan leiden tot het inslaan van nieuwe richtingen in het stedenbouwkundig denken. De huidige problematiek op het gebied van bodemdaling, waterbeheer, mobiliteit en woningmarkt zullen hiertoe voldoende aanleiding geven, zie ook §4.1-3 van dit advies. De nieuwe inzichten kunnen, waar nodig, ook bij de geplande periodieke beleidsmatige evaluatie van het Omgevingsplan worden verwerkt.

3. TOELICHTING OP HET OORDEEL

3.1 M.e.r.-plichtige besluiten

Tegen de achtergrond van de regelgeving in het Besluit m.e.r. heeft de provincie in het effectrapport een heldere motivering gegeven van de activiteiten waarop het effectrapport van toepassing is. Expliciet wordt vermeld voor welke activiteiten al een m.e.r.-procedure is uitgevoerd en voor welke activiteiten later, bijvoorbeeld door gemeenten, nog een m.e.r. moet worden gestart. Bovendien bevat het Omgevingsplan in hoofdstuk 6 een provinciale beleidsvisie op het instrument m.e.r. Hiermee wordt een duidelijkheid gecreëerd die in andere plannen van de provinciale of rijksoverheid vaak ontbreekt. De aanpak van Flevoland verdient naar het oordeel van de Commissie navolging.

3.2 Bouwprogramma

Verdeling per kern

Conform het gevraagde in de richtlijnen bevat het effectrapport een toelichting op de aantallen woningen en hectaren bedrijventerrein die het uitgangspunt hebben gevormd in het Omgevingsplan. De Commissie meent dat het per gemeente bouwen voor 'eigen behoefte' (Omgevingsplan pagina 113) in deze tijd een achterhaald uitgangspunt is vanwege de toenemende regionalisering van de woning- en arbeidsmarkten. Zij ziet echter in de resultaten van de beoordeling van de locaties tot 2015 geen duidelijke aanleiding om alsnog een andere omvang van het programma per kern of een andere ruimtelijke spreiding te laten onderzoeken. Afgezien daarvan was in de Ontwikkelingsvisie 2030 het beleid op dit punt al grotendeels vastgelegd.

Woningdichtheden

In het woningbouwprogramma is uitgegaan van de woningdichtheden die in het verleden in Flevoland zijn gerealiseerd. In nationaal perspectief gezien zijn deze relatief laag. Door de behoefte aan kleinere woningen kunnen plekgewijs aanmerkelijk hogere dichtheden tot stand komen. Tegelijkertijd leent de provincie Flevoland zich uitstekend voor het voorzien in de behoefte aan suburbaan wonen in lage dichtheden met veel private buitenruimte⁷. Dergelijke woonmilieus voorzien in een vraag en kunnen, mits zorgvuldig vormgegeven, ook belangrijke milieuvoordelen opleveren. Deze gegevens combinerend lijken de dichtheden, die in het effectrapport worden gegeven, realistisch, mits deze als het gemiddelde van de totale variatie in dichtheden worden beschouwd.

Werk en mobiliteit

In het Omgevingsplan staat dat het voor Flevoland uitermate belangrijk is om veel en veelsoortige werkgelegenheid aan te trekken, mede om de mobiliteit terug te dringen. Bij de beschrijving van de woningbouw- en bedrijvenlocaties per kern wordt ingegaan op de aard van de bedrijventerreinen en de differentiatie in soorten bedrijven, maar niet op de daaruit voortvloeiende ge-

⁷ Om een verdere woonmilieudifferentiatie te bewerkstelligen zouden dergelijke woonmilieus niet alleen in de 'landgoederensfeer' kunnen worden gerealiseerd, maar ook door inbouw van appartementen in voormalige agrarische bedrijfspannen, of lichte zelfbouw zonder bouwrijp maken. De provincie heeft aangegeven dat hiernaar een onderzoek wordt gestart.

volgen voor het verplaatsingsgedrag en de vervoerswijzekeuze. De Commissie realiseert zich dat dit met de huidige onzekerheden over de toekomstige vervoersvoorzieningen, bedrijfsvestigingen en de grote dynamiek in de afstemming tussen woon- en arbeidsmarkt nog moeilijk is te concretiseren. Hoofdstuk 4 bevat enkele aanbevelingen over werk en mobiliteit.

3.3 Beoordelingskader

In haar advies voor richtlijnen had de Commissie een tweedeling gemaakt, ook wat betreft methodologie: In het strategische deel van de effectrapportage zouden alternatieven worden getoetst aan de hand van een beoordelingskader dat was gebaseerd op beleidsuitgangspunten over diverse (milieu)aspecten. In het locatiekeuzedeel zouden daarentegen de milieugevolgen per locatie worden geconcretiseerd door een vergelijking te maken met de bestaande milieusituatie inclusief autonome ontwikkeling.

De provincie heeft echter besloten ook voor het tweede deel met een beleidsmatig beoordelingskader te werken, omdat er nog teveel onzekerheden zijn om een voldoende exacte voorspelling van milieugevolgen te maken. Een nadeel van deze aanpak is dat op één punt belangrijke milieu-informatie verloren is gegaan. Het effectrapport suggereert dat er op locaties buiten formeel aangewezen milieubeschermingsgebieden geen aantasting van het milieu zal plaatsvinden, terwijl het duidelijk moge zijn dat er vaak ook buiten de ecologische hoofdstructuur belangrijke natuurwaarden aanwezig zijn, of buiten een bodembeschermingsgebied belangrijke bodemkundige waarden. Voor het overige acht de Commissie de gekozen aanpak goed werkbaar, te meer, daar de aandachtspunten die zij noemde voor het beschrijven van de milieugevolgen voor het merendeel in het toetsingskader of in de aanbevelingen voor de verdere uitwerking (hoofdstuk 3 van het effectrapport) zijn verwerkt.

De Commissie heeft waardering voor deze aanbevelingen die de provincie voor de gemeenten heeft gemaakt over duurzaam waterbeheer, duurzame stedenbouw en duurzame bedrijventerreinen. Om te bewerkstelligen dat deze aanbevelingen ook werkelijk worden gebruikt, zal in het verdere planproces wel begeleiding en monitoring van de provincie noodzakelijk zijn.

3.4 Inventarisatie en beoordeling van locaties

De inventarisatie van locaties in het effectrapport is overzichtelijk, misschien wel mede omdat het abstractieniveau hoog is gebleven en er weinig detailinformatie wordt verschaft.

Het beoordelingskader is naar het oordeel van de Commissie op het juiste abstractieniveau toegepast, schijnnaauwkeurigheid is vermeden door (overwegend) te scoren op een driepuntsschaal. De beoordeling is in het algemeen⁸ zorgvuldig uitgewerkt. Voor vrijwel alle scores in de tabellen is een motivering in de tekst terug te vinden. Waar de Commissie soms andere opvattingen heeft over de scores zijn de consequenties daarvan eenvoudig te bepalen.

⁸ Slechts in enkele gevallen wijkt de score in de tabel af van de toelichting in de tekst, zie bijvoorbeeld pagina 92 regel 50, pagina 119 regel 1, pagina 140 regel 29, pagina 142 regel 45 en pagina 143 (archeologiescore Stichtse Brug).

Zo is bij de locatie **Stichtse Brug** in de score voor natuur (0) geen rekening gehouden met de negatieve uitstraling op de natuurgebieden in de omgeving. Opvallend is dat de constatering dat het terrein niet geschikt is voor de hoogste categorieën van bedrijvigheid leidt tot een positieve score voor het terrein, terwijl de geschiktheid van andere terreinen voor de zwaarste categorieën bedrijvigheid ook tot een +-score leidt. Tot slot moet ermee rekening worden gehouden dat het gebied hoog ligt in de polder en de afwatering van vuil water van hoog naar laag zal optreden. Dit gecombineerd met de afwijking tussen tekst en tabel over de archeologische betekenis van het gebied, maakt dat volgens de Commissie dit terrein minder hoog scoort in de aanwijzing tot meest milieuvriendelijk alternatief dan het effectrapport doet voorkomen. Ten minste moet de conclusie worden getrokken dat een zeer zorgvuldige inrichting gewenst is.

De locatie **A6 Oost** bij Emmeloord staat in het effectrapport aangeduid als een meest milieuvriendelijke locatie voor de lange termijn. De Commissie wijst erop dat deze constatering klopt, als alle aspecten een gelijk gewicht krijgen en de scores voor ruimtelijke structuur en aansluiting op de woningvraag niet meetellen omdat ze niet milieurelevant zouden zijn (zie voetnoot 22 op pagina 86). Wanneer deze aspecten wel relevant zijn voor het milieu (en dat is volgens de Commissie te verdedigen), verandert de voorkeursvolgorde voor de drie lange termijn locaties. Dit onderstreept alleen maar dat de verschillen tussen de lange termijn locaties bij Emmeloord marginaal zijn. (Overigens is in het Omgevingsplan de voorkeur uitgesproken voor de westelijke locatie Nieuwe Ring en niet de locatie A6 Oost.)

Bij Lelystad komt de woningbouwlocatie **Zuiderveld** relatief gunstig uit de beoordeling. De Commissie wijst erop dat op deze locatie een knooppunt ligt van ecologische verbindingen namelijk tussen de Oostvaardersplassen en de verbindingen langs de Larservaart en de Lage Vaart. In dat opzicht is de score 0 voor natuur op deze locatie moeilijk te plaatsen. Ook in het effectrapport wordt op pagina 111 regel 29 en 112 regel 42 tot 46 op de ecologische betekenis van dit gebied ingegaan. De Commissie acht bij eventuele bebouwing van dit gebied een bijzondere aandacht voor de ecologische verbindingen wenselijk. Het Omgevingsplan biedt daartoe de mogelijkheid, omdat het gedeelte van de locatie Zuiderveld ten zuidoosten van de Lage Vaart (als nader te bepalen) bestemd wordt voor Groenstructuur en Extensieve bebouwing.

Diverse insprekers maken bezwaar tegen de voorgenomen bebouwing van de locatie **Gelderse Hout**. Het is verwarrend dat in het MER de bebouwing in dat gebied aangegeven staat als "bestaand of vastgesteld", waardoor deze locatie in het MER niet wordt afgewogen. In het Omgevingsplan staan echter nieuwe bouwmogelijkheden als 'nader te bepalen'. De Commissie wijst erop dat ook bij deze locatie een ecologische verbindingszone moet worden ingepast, terwijl het belang als stedelijk uitloopgebied naar het groen daar ter plaatse niet moet worden onderschat.

In het effectrapport staat dat de "aanwezigheid van veel water van voldoende kwaliteit" leidt tot een positieve score op water van de **buitendijkse locaties**. De Commissie denkt dat er relevantere wateraspecten zijn, zoals beïnvloeding van de waterkwaliteit. Deze hangen echter sterk af van de inrichting en zijn nu nog niet te bepalen.

3.5

Indirecte en provinciegrensoverschrijdende milieugevolgen

In het effectrapport is weinig aandacht besteed aan de indirecte effecten en de effecten buiten Flevoland, zoals bijvoorbeeld:

- toegenomen verkeersdruk op de toevoerwegen van en naar de provincie, mogelijke effecten op de verkeersveiligheid;

- aantasting van de ecologische hoofdstructuur (aan de overzijde van het Eemmeer en tussen Nijkerk en Bunschoten) bij verdere ontwikkeling van zuidoost Flevoland en de ontsluiting daarvan;
- de effecten van zandwinning elders om te voorzien in de grote zandbehoefte bij verdere grootschalige uitbreiding van Almere.

Deze effecten en maatregelen om ze te voorkomen zullen echter nog aan de orde komen bij de besluitvorming over deze ontwikkelingen als zodanig. Daarom beschouwt de Commissie het ontbreken van deze gegevens niet als een essentiële tekortkoming.

3.6 Vigerend natuurbeleid

Sinds 1 februari 2000 zijn het Markermeer, het IJsselmeer en alle randmeren definitief aangewezen als beschermingszone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn. Deze status hadden deze gebieden indirect daarvoor ook al, omdat ze voorkwamen op de IBA-89 lijst⁹. Dat impliceert dat bij de besluitvorming over activiteiten die tot aantasting van deze gebieden kunnen leiden, de beschermingsformules van de Habitatrichtlijn van toepassing zijn. Deze zijn in het effectrapport niet behandeld¹⁰. Hetzelfde geldt voor de beschermingsformules uit het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) die gelden voor gebieden in de ecologische hoofdstructuur. De Commissie acht dit acceptabel omdat in het effectrapport staat dat de gemeenten Urk en Emmeloord bij nieuwe havenplannen en de gemeente Lelystad bij buitendijkse ontwikkelingen een MER zullen moeten maken, terwijl de buitendijkse ontwikkelingen bij Almere pas na 2015 aan snee zullen zijn. Het zal echter duidelijk zijn dat een eventuele toekomstige besluitvorming over buitendijkse ontwikkelingen zorgvuldig zal moeten worden afgewogen met inachtneming van voornoemde beschermingsformules.

3.7 Vorm en presentatie

Het effectrapport is uitstekend leesbaar en goed gepresenteerd. De enige kritische kanttekeningen op dit punt zijn dat de samenvatting zonder het effectrapport niet zelfstandig leesbaar is en dat diverse voor het effectrapport belangrijke kaarten niet in het effectrapport zelf, maar in het Omgevingsplan zijn opgenomen. Dit zijn echter opmerkingen van ondergeschikte aard die geen afbreuk doen aan de waardering voor dit aspect van het effectrapport.

⁹ De IBA-89 lijst (IBA is de afkorting voor "important bird area") bepaalt of een gebied zich kwalificeert als Vogelrichtlijngebied. Lidstaten kunnen alleen op wetenschappelijke, ornithologische criteria afwijken van deze lijst en een dergelijk gebied niet als Vogelrichtlijngebied beschouwen.

¹⁰ Deze opmerking over het SGR en de Vogelrichtlijn komt in diverse inspraakreacties naar voren.

4. AANDACHTSPUNTEN VOOR DE BESLUITVORMING

4.1 Bodemdaling en waterbeheer

Een van de grote uitdagingen waarvoor de Provincie Flevoland staat is een stijgend en mogelijk meer natuurgericht peil van het buitenwater (IJsselmeer en Markermeer) in combinatie met een dalend maaiveld, met hogere neerslagpieken en met verdere verstedelijking. Dit betekent dat zowel de berging als de afvoercapaciteit in de provincie dreigen af te nemen, terwijl beide juist extra hard nodig zijn. Zelfs in de huidige situatie is er bij de extreme neerslag in het najaar van 1998 al aanzienlijke schade ontstaan.

In het Omgevingsplan noch het MER wordt dit probleem expliciet onderkend. Behalve het noemen van wat mogelijkheden voor waterberging in het stedelijk gebied, wordt er voor grootschalige berging¹¹ geen ruimte gereserveerd. Aangezien deze berging juist geïntegreerd kan worden met andere functies, zoals natuur, recreatie en stedenbouw lijkt het Omgevingsplan de aangewezen plek om dit wel te doen. Reële mogelijkheden lijken het combineren van natuurontwikkeling met inlaat en retentie of het ontwerpen van stadswijken die echt grote peilverschillen verdragen, zoals Stad van de Zon in Heerhugowaard.

Een belangrijke motor achter de maaiveldddaling is de ontwatering van de polders, die op de landbouw is afgestemd. Bij toepassing van moderne bouwtechnieken kan voor woningbouw de ontwateringsdiepte minder zijn. Deze technieken zijn zeker nodig bij het bouwen in Almere vanwege de grote behoefte aan ophoogzand.

Voor binnendijkse zandwinning zijn, blijkens diverse inspraakreacties, de kansen en noodzaak groter dan in het Omgevingsplan is aangegeven. Zandwinplassen kunnen bijdragen aan de eerdergenoemde berging en kunnen een goede waterkwaliteit ontwikkelen, die mogelijkheden biedt voor recreatie en natuur. Dit vergt echter een uitgekiend ontwerp op basis van hydrologische, aquatische en ecologische kennis, dat problemen zoals de ontwikkeling van plaagalgen voorkomt. De grootste uitdaging ligt hierbij in het afstemmen van de bergingsfunctie met het beschermen van de waterkwaliteit, die in principe strijdig zijn, en met het voorkomen van problemen door de toestroom van grondwater met een slechte kwaliteit.

- De Commissie adviseert de behoefte aan waterberging meer expliciet te benoemen en vervolgens ruimtelijk te vertalen. Mogelijk vergt dit onderzoek en kan dit pas bij de eerstvolgende planherziening plaatsvinden.

4.2 Mobiliteit en werken

Zoals ook in het effectrapport staat, is het een optimistisch uitgangspunt dat het merendeel van de (nieuwe) bewoners van Flevoland ook werk vindt in de provincie. De pendelbewegingen zullen bij de verdere bevolkingsgroei van Flevoland dus toenemen. Hierdoor zal de druk om een ruim acceptatiebeleid voor nieuwe bedrijvigheid te voeren groter worden. Vanuit milieuoogpunt kan dat ongewenst zijn, omdat de milieubelasting door bepaalde bedrijvigheid

¹¹ Zie onder andere inspraakreactie bijlage 4 nummer 70.

(onder andere in de transport- en distributiesector) mogelijk groter is dan de milieuwinst door de eventuele beperkte reductie van in- en uitgaande pendel. Daarbij merkt de Commissie op dat het inefficiënt gebruik van de provinciegrens overschrijdende weginfrastructuur door een onbalans tussen in- en uitgaande pendel tot op zekere hoogte op te vangen is met slimme benuttingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld wisselstroken. Tevens vraagt de Commissie meer aandacht voor het faciliteren van ketenverplaatsingen op basis van koppeling van verschillende vervoersmodaliteiten. Met name de fiets en de auto kunnen, meer dan nu het geval is, als voortransport voor openbaar vervoer worden beschouwd. Daartoe dient echter een uitgekiend stelsel van op- en overstapplaatsen te worden gerealiseerd¹². Het Provinciaal Verkeers- en vervoerplan biedt hiervoor voldoende ingrediënten, die evenwel sterker in een ketenbenadering kunnen worden verknoopt. Nieuwe, dan wel opgewaardeerde, op- en overstapplaatsen die verschillende netwerken aan elkaar verbinden, kunnen voorts uitgroeien tot aantrekkelijke vestigingsmilieus voor nieuwe bedrijvigheid. Daar waar op verdere termijn uitbouw van bedrijventerreinen dicht bij bestaande kernen milieuproblemen kan opleveren, bieden deze nieuwe knooppunten van vervoer mogelijk een aantrekkelijk toekomstig alternatief. De Commissie pleit ervoor de diversiteit in, respectievelijk aantrekkelijkheid van locaties rond multimodale knooppunten van personenvervoer te vergroten door enerzijds een wat hoger ambitieniveau na te streven ten aanzien van de door openbaar vervoer geboden diensten en anderzijds een nadrukkelijker inzet van restrictief parkeerbeleid. Tenslotte adviseert de Commissie de inrichting van (kleinschalige) weg/rail- en weg/wateroverslagterminals vooral af te stemmen op gebleken belangstelling vanuit de lokale/regionale bedrijvigheid.

- De Commissie adviseert bij de verdere uitwerking van het Omgevingsplan met deze punten rekening te houden.

4.3 Vraag en aanbod op de woningmarkt

Uit diverse woningbehoefteonderzoeken blijkt dat er een groeiende discrepantie is in kwalitatieve zin tussen vraag en aanbod op de woningmarkt. In Flevoland, waar in de nabije toekomst nog omvangrijke bouwstromen tot stand komen, zijn goede mogelijkheden aanwezig om vraag en aanbod beter af te stemmen. In dat verband wijst de Commissie erop dat in het Omgevingsplan (2^e fase) nog weinig gedaan met de opmerking van de Commissie uit het eerste toetsingsadvies over kwaliteitsgerichte sturing. De suggestie was om op toekomstige bouwlocaties nu reeds bos aan te planten, waarin op termijn bouwkvavels kunnen worden uitgekapt onder de voorwaarde dat de aanleg van nieuw bos ten laste van de bouwinvestering tot stand komt (zogenaamde: revolving funds). Gegeven de vraag die er is¹³ om (bijvoorbeeld bij Lelystad, Urk en Zeewolde) in bosgebieden te bouwen, lijkt dit een te overwegen aanpak. Juist met de vruchtbare grond in Flevoland waar nieuw bos snel tot stand komt zijn de randvoorwaarden voor een dergelijke benadering zeer gunstig.

- De Commissie adviseert om na te gaan of een dergelijk aanpak nog in het Omgevingsplan kan worden opgenomen.

¹² Zie ook de inspraakreactie van het ROA, bijlage 4 nummer 31.

¹³ en de weerstand ertegen..

4.4

Locatiekeuzen na 2015

In het Omgevingsplan zijn de locaties voor verstedelijking met de belangrijkste nadelige milieugevolgen logischerwijs naar de lange termijn verschoven. In hoofdstuk 3 van dit advies is al aan de orde gekomen dat hierbij nog belangrijke afwegingen moeten worden gemaakt. Voor de buitendijkse locaties dient rekening te worden gehouden met de beschermingsformules van het Structuurschema Groene Ruimte en de Europese Habitatrichtlijn. Dit geldt ook bij een nieuwe locatie in de zuidoostlob van Flevoland vanwege de beschermde natuurwaarden in het 'beïnvloedingsgebied' van deze locatie. Bovendien is in de zuidoostlob ook het nieuwe beleid ter bescherming van cultuurhistorische waarden van belang zoals onder ander verwoord in het Verdrag van Malta (en de Nota Belvedere). In dit verband acht de Commissie de opmerkingen relevant die de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek maakt over cultuurhistorie en landschap¹⁴.

In diverse inspraakreacties wordt aangegeven dat de provincie moet kiezen tussen een ontwikkeling van Almere langs de noordoost- of de zuidoost-as. Deze keuze bepaalt mede waar het tracé zal moeten komen van de nieuwe openbaarvervoer verbindingen ter hoogte van de Paradijsvogelweg¹⁵. Een goede en tijdige afstemming tussen Flevoland en Almere lijkt op dit punt gewenst.

¹⁴ Zie inspraakreactie bijlage 4 nummer 21.

¹⁵ Zie de diverse inspraakreacties over de Paradijsvogelweg, de reactie van de gemeente Almere en het verslag van de hoorzitting.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het (milieu)effectrapport
Omgevingsplan (2e fase) Provincie Flevoland

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. februari 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

PROVINCIE FLEVOLAND

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320) 26 52 65
Fax
(0320) 26 52 60
E-mail
provincie@flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Commissie MER

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
Ingekomen:	11 FEB. 2000
Nummer:	
Dossier:	939-135 5/m 142
Kopie naar:	OE/Sc/pres/bcb/gl

Datum
Februari 2000
Onderwerp
Ter inzage legging

Bijlage
div.

Uw kenmerk

Ons kenmerk
ROV/00.001359/B

Geachte heer, mevrouw,

Op 11 januari 2000 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland het Ontwerp Omgevingsplan Provincie Flevoland, de ontwerp-wijzigingen van de Provinciale milieuverordening Flevoland en de Verordening waterhuishouding Flevoland, en het ontwerp van de beleidsregels omgevingsbeleid vastgesteld. Tevens heeft het college ingestemd met het Effectrapport Omgevingsplan Flevoland (tweede fase): locaties voor woningbouw en bedrijvigheid, en de daarbij behorende richtlijnen.

Ingevolge het bepaalde in artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 7.20 en verder van de Wet milieubeheer doen wij u hierbij toekomen een afschrift van de genoemde ontwerp-stukken en een aantal exemplaren van het effectrapport met de bijbehorende richtlijnen.

De genoemde stukken liggen voor een ieder ter inzage van 9 februari tot en met 4 april 2000. Gedurende deze periode kunnen schriftelijke zienswijzen worden ingebracht. Op 30 maart 2000 vindt vanaf 19.30 uur een openbare zitting plaats in het provinciehuis te Lelystad waarbij mondelinge reacties kunnen worden ingebracht. Een afschrift van de kennisgeving, zoals deze op 2 en 7 februari a.s. zal worden gepubliceerd in de Flevopost en het Groene Weekblad respectievelijk de Nederlandse Staatscourant, treft u hierbij ter informatie aan. Tevens is een brochure met informatie bijgesloten.

Wij verzoeken u, overeenkomstig artikel 7.26, eerste lid, van de Wet milieubeheer, ons uiterlijk 9 mei 2000 te adviseren over de volledigheid en juistheid van het effectrapport.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de griffier, de voorzitter

Inlichtingen bij
M. Oosterbeek

Doorkiesnummer
0320-265519

Verzonden d.d.

Bezoekadres
Visarenddreef 1
Lelystad

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 26 d.d. 7 februari 2000.

PROVINCIE FLEVOLAND

Afdeling Milieubeheer

KENNISGEVING

Het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland maakt op grond van artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 7:20, tweede lid, van de Wet milieubeheer het volgende bekend:

Ontwerp Omgevingsplan provincie Flevoland c.a.

Op 11 januari 2000 heeft het college van Gedeputeerde Staten het Ontwerp Omgevingsplan van de provincie Flevoland vastgesteld. Het door Provinciale Staten vast te stellen Omgevingsplan Provincie Flevoland (hierna: Omgevingsplan) treedt in de plaats van het Streekplan, het Milieubeleidsplan en het Waterhuishoudingsplan. Hieraan is toegevoegd de planvorming voor de sociale en economische structuur voor Flevoland. Het Ontwerp Omgevingsplan Provincie Flevoland (hierna: Ontwerp Omgevingsplan) bevat het integrale omgevingsbeleid voor de korte (2001-2005) en middellange termijn (2015) gebaseerd op een visie op de gewenste ontwikkeling in hoofdlijnen voor de langere termijn (2030).

Tezamen met het Ontwerp Omgevingsplan hebben Gedeputeerde Staten een aantal ontwerp-wijzigingen van de Provinciale milieuverordening Flevoland en de Verordening waterhuishouding Flevoland vastgesteld. Tevens hebben Gedeputeerde Staten een ontwerp van een aantal beleidsregels vastgesteld op het terrein van het omgevingsbeleid. De genoemde verordeningen en beleidsregels kunnen worden beschouwd als de instrumenten voor de (juridische) doorwerking van het Omgevingsplan.

Eveneens op 11 januari 2000 heeft het college ingestemd met het Effectrapport Omgevingsplan Flevoland (tweede fase): locaties voor woningbouw en bedrijvigheid. Hierin worden voor de zes grootste kernen de mogelijke locaties voor woningbouw en bedrijvigheid beschreven en vergeleken. Het effectrapport vormt een hulpmiddel bij de voorbereiding van keuzes in het Omgevingsplan.

Ter inzage

Het Ontwerp Omgevingsplan, de ontwerp-wijzigingen van de Provinciale milieuverordening Flevoland en de Verordening waterhuishouding Flevoland, het ontwerp van de beleidsregels omgevingsbeleid en het Effectrapport Omgevingsplan Flevoland (tweede fase) liggen voor een ieder van 9 februari 2000 tot en met 4 april 2000 tijdens kantooruren ter inzage in het provinciehuis, Visarenddreef 1 te Lelystad, in de gemeentehuizen van de gemeenten Noordoostpolder, Urk, Dronten, Lelystad, Zeewolde en Almere, in het kantoor van het Waterschap Zuiderzeeland, Zuiderwagenplein 1 te Lelystad, en in de bibliotheken in de provincie Flevoland. Om de stukken in het provinciehuis buiten deze uren in te zien, kan telefonisch (0320-265553) een afspraak worden gemaakt.

Gedurende de periode van 9 februari 2000 tot en met 4 april 2000 kan een ieder schriftelijk zijn zienswijze naar voren brengen. Ook kunnen gedurende deze periode opmerkingen worden gemaakt over de volledigheid en juistheid van het effectrapport. Hierbij vormen de door Gedeputeerde Staten van Flevoland vastgestelde richtlijnen, die tevens ter inzage zijn gelegd, het beoordelingskader.

De zienswijzen en opmerkingen dienen te worden gericht tot: Gedeputeerde Staten van Flevoland, Postbus 55, 8200 AB Lelystad.

Informatiebijeenkomsten

Op de volgende data vindt een informatiebijeenkomst plaats over het

(2001-2005) en middellange termijn (2015) gebaseerd op een visie op de gewenste ontwikkeling in hoofdlijnen voor de langere termijn (2030).

Tezamen met het Ontwerp Omgevingsplan hebben Gedeputeerde Staten een aantal ontwerp-wijzigingen van de Provinciale milieuverordening Flevoland en de Verordening waterhuishouding Flevoland vastgesteld. Tevens hebben Gedeputeerde Staten een ontwerp van een aantal beleidsregels vastgesteld op het terrein van het omgevingsbeleid. De genoemde verordeningen en beleidsregels kunnen worden beschouwd als de instrumenten voor de (juridische) doorwerking van het Omgevingsplan.

Eveneens op 11 januari 2000 heeft het college ingestemd met het Effectrapport Omgevingsplan Flevoland (tweede fase): locaties voor woningbouw en bedrijvigheid. Hierin worden voor de zes grootste kernen de mogelijke locaties voor woningbouw en bedrijvigheid beschreven en vergeleken. Het effectrapport vormt een hulpmiddel bij de voorbereiding van keuzes in het Omgevingsplan.

Ter inzage

Het Ontwerp Omgevingsplan, de ontwerp-wijzigingen van de Provinciale milieuverordening Flevoland en de Verordening waterhuishouding Flevoland, het ontwerp van de beleidsregels omgevingsbeleid en het Effectrapport Omgevingsplan Flevoland (tweede fase) liggen voor een ieder van 9 februari 2000 tot en met 4 april 2000 tijdens kantooruren ter inzage in het provinciehuis, Visarenddreef 1 te Lelystad, in de gemeentehuizen van de gemeenten Noordoostpolder, Urk, Dronten, Lelystad, Zeewolde en Almere, in het kantoor van het Waterschap Zuiderzeeland, Zuiderwagenplein 1 te Lelystad, en in de bibliotheken in de provincie Flevoland. Om de stukken in het provinciehuis buiten deze uren in te zien, kan telefonisch (0320-265553) een afspraak worden gemaakt.

Gedurende de periode van 9 februari 2000 tot en met 4 april 2000 kan een ieder schriftelijk zijn zienswijze naar voren brengen. Ook kunnen gedurende deze periode opmerkingen worden gemaakt over de volledigheid en juistheid van het effectrapport. Hierbij vormen de door Gedeputeerde Staten van Flevoland vastgestelde richtlijnen, die tevens ter inzage zijn gelegd, het beoordelingskader.

De zienswijzen en opmerkingen dienen te worden gericht tot: Gedeputeerde Staten van Flevoland, Postbus 55, 8200 AB Lelystad.

Informatiebijeenkomsten

Op de volgende data vindt een informatiebijeenkomst plaats over het Ontwerp Omgevingsplan en de overige ter inzage gelegde stukken:

- 22 februari 2000: gemeentehuis te Almere.
- 23 februari 2000: gemeentehuis te Dronten.
- 24 februari 2000: gemeentehuis te Lelystad.
- 6 maart 2000: gemeentehuis te Urk.
- 8 maart 2000: gemeentehuis te Zeewolde.
- 13 maart 2000: gemeentehuis te Emmeloord.

De aanvangstijd van de informatiebijeenkomsten is 19.30 uur. Tijdens de bijeenkomsten wordt u geïnformeerd en is er gelegenheid om vragen te stellen.

Hoorzitting

Op 30 maart 2000, vanaf 19.30 uur, wordt in het provinciehuis een openbare zitting gehouden waarbij een ieder zijn zienswijze over het Ontwerp Omgevingsplan en de overige ter inzage gelegde stukken mondeling naar voren kan brengen. Tevens kunnen opmerkingen worden gemaakt over de volledigheid en juistheid van het effectrapport.

Nadere inlichtingen

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de provincie Flevoland, afdeling Communicatie, telefoon 0320-265553.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Flevoland

Besluit: vaststellen Omgevingsplan (dat treedt in de plaats van Streekplan, Waterhuishoudingsplan en Milieubeleidsplan). Het Omgevingsplan bestaat uit een Ontwikkelingsvisie tot 2030, een Kaderstellend Deel voor de periode tot 2015 en een Programmatisch Deel voor 2000-2004.

Categorie gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.1/11.2

Activiteit: aanleg van grote woninglocaties en bedrijventerreinen.
De precieze omvang van het bouwprogramma wordt in de loop van het planproces bepaald.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 25 maart 1998
richtlijnenadvies (1^e en 2^e fase) uitgebracht: 28 mei 1998
richtlijnen vastgesteld: 25 augustus 1998
kennisgeving effectrapport 1^e fase: 16 september 1998 en 7 oktober 1998
toetsingsadvies uitgebracht: 24 november 1998
vaststelling ontwikkelingsvisie: 7 januari 1999
richtlijnen 2^e fase vastgesteld: 9 november 1999
kennisgeving effectrapport 2^e fase: 7 februari 2000
toetsingsadvies uitgebracht: 25 april 2000

Bijzonderheden: Er is sprake van een gefaseerde m.e.r.-procedure. Eerst wordt een (milieu)-effectrapport opgesteld voor de Ontwikkelingsvisie 2030 en daarna voor het Kaderstellende Deel tot 2015. Op verzoek van de provincie heeft de Commissie over beide fasen in één richtlijnenadvies geadviseerd. In haar advies voor richtlijnen deel I heeft de Commissie de door de provincie bij de startnotitie beschreven verstedelijkings(studie)modellen als uitgangspunt genomen. Zij geeft aan op welke wijze in deze modellen de milieuaspecten duidelijker en explicieter naar voren kunnen komen. Zij ziet daarbij vier milieuthema's die in de provincie Flevoland bij de onderhavige groeitaakstelling in de komende decennia de belangrijkste uitdaging zullen vormen: beheersen van de automobiliteit, kwaliteit van het woon-, recreatie- en leefmilieu, integraal waterbeheer en duurzaam energie-, grondstoffen- en afvalstoffenbeleid. Hierover geeft de Commissie in haar advies een eerste aanzet tot visies. Per regio zou moeten worden bepaald welke visie het meest geschikte aanknopingspunt biedt voor een duurzame toekomstige ontwikkeling. Samenvoeging van deze deelgebiedvisies leidt tot het ontstaan van het meest milieuvriendelijke alternatief 'Duurzaam Flevoland 2030'. Onderlinge vergelijking van de alternatieven aan de hand van een hiertoe opgesteld toetsingskader leidt tot de (bestuurlijke) keuze van een voorkeursalternatief. Ter afsluiting van de eerste fase adviseert de Commissie een 'landschapsecologisch raamwerk' op te stellen dat wordt gebruikt als onderlegger voor de verdere verstedelijkingsplannen. Het geeft de belangrijkste waardevolle elementen en structuren aan die bij een duurzame en milieubewuste verstedelijking moeten worden ontzien dan wel versterkt.

Bij de toetsing van het effectrapport eerste fase is de Commissie lovend over het gevolgde interactieve voorbereidingsproces en ook over de keuze van het juiste abstractieniveau, waarop het effectrapport is uitgevoerd. Ook de integrale aanpak is vernieuwend. Wel heeft de Commissie kritische opmerkingen over de invulling van het toetsingskader, waarmee de alternatieven zijn vergeleken en over het feit dat het gekozen verstedelijkingsmodel in de Ontwikkelingsvisie 2030

niet in het effectrapport is gemotiveerd en vergeleken met de andere alternatieven. Bovendien blijkt het landschapsecologisch raamwerk nog niet te zijn opgesteld.

De Commissie weegt echter mee dat er nog weinig ervaring is met integrale toetsingskaders op dit abstractieniveau en ziet voldoende mogelijkheden om de tekortkomingen in de tweede fase van de planvorming te herstellen. Zij oordeelt dat voor deze fase over het geheel genomen de benodigde informatie aanwezig is om een besluit te kunnen nemen over het beleidsmatige deel van de Ontwikkelingsvisie 2030.

Ook over het tweede deel van het effectrapport brengt de Commissie een positief toetsingsadvies uit. Het effectrapport is duidelijk en overzichtelijk en bevat tezamen met het Omgevingsplan de essentiële informatie om het milieubelang een volwaardige rol te geven bij de besluitvorming over de woningbouwlocaties en bedrijventerreinen voor de periode tot 2015. Ook in de 2^e fase blijkt de integrale en interactieve aanpak in de ogen van de Commissie tot goede resultaten te leiden en voor navolging in aanmerking te komen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr.ir. G. Blom (voorzitter 2^e toetsingsfase)

prof. dr. ir. R.E.C.M. van der Heijden

G.F.W. Herngreen

ir. W.H.A.M. Keijsers

drs. A. van Leerdam

prof. dr. ir. F.M. Maas (tevens voorzitter in de 1^e toetsingsfase)

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter richtlijnenfase)

Secretaris van de werkgroep: drs. M. van Eck.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20000304	K. Hoekstra	Urk	20000323
2.	20000317	J.W. Schuringa	Zeewolde	20000323
3.	20000314	Fietsersbond afd. Flevoland	Almere Buiten	20000323
4.	20000314	L. Schreuder	Ens	20000323
5.	20000310	Ministerie van VROM, Inspectie Milieuhygiëne Noord-West	Haarlem	20000323
6.	20000315	G. Rietveld	Dronten	20000323
7.	20000307	Burgemeester en wethouders van Lemsterland	Lemsterland	20000323
8.	20000314	H. Jager	Marknesse	20000323
9.	-----	J.J. Duk	Zeewolde	20000323
10.	20000327	Mts. van Elderen	Zeewolde	20000404
11.	20000327	Mts. Oordt	Dronten	20000404
12.	20000326	H.A. Splint	Zeewolde	20000404
13.	20000322	Rijksdienst voor de Monumentenzorg	Zeist	20000404
14.	200000327	Gemeente Bunschoten	Bunschoten	20000404
15.	20000211	Gemeente Waterland	Monnickendam	20000404
16.	20000320	Gemeente Almere	Almere	20000404
17.	20000320	H.J. Brouwer	Zeewolde	20000404
18.	20000324	Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) namens J.P.M.A. en E.E.J. Verschuieren	Drachten	20000404
19.	20000314	L.L. de Jonge	Zeewolde	20000404
20.	20000321	B. Talens	Almere	20000404
21.	20000328	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	20000406
22.	20000329	Noordelijke Land- en Tuinbouworganisatie (NLTO), namens C.L. van Schie	Drachten	20000406
23.	20000328	Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland	Arnhem	20000406
24.	20000329	N.V. Nederlandse Gasunie	Groningen	20000406
25.	-----	T. Schreuder	Swifterbant	20000406

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
26.	20000401	Recreatiegebied Erkermederstrand	Zeewolde	20000406
27.	20000329	Stichting biologische landbouw Flevoland	Lelystad	20000406
28.	20000330	Vereniging Bedrijfskring Almere	Almere	20000406
29.	20000211	ing. B.H. van der Molen, namens de Staatssecretaris van Defensie	Apeldoorn	20000406
30.	20000329	J.A.J.M. Huijbregts	Dronten	20000406
31.	20000327	Regionaal Orgaan Amsterdam (ROA)	Amsterdam	20000406
32.	20000329	B. Stellingwerf	Lelystad	20000406
33.	20000329	A.F. Heida	Lelystad	20000406
34.	20000328	Gemeente Elburg	Elburg	20000406
35.	20000406	Cumela Nederland	Maarssen	20000406
36.	20000330	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij, directie Noordwest	Diemen	20000406
37.	20000330	Vereniging van Recreatieonderne- mers Nederland (RECRON)	Arnhem	20000406
38.	20000330	Nicolai ruimtelijke ordening en infra- structuur bv	Lelystad	20000406
39.	20000403	Noordelijke Land- en Tuinbouworga- nisatie (NLTO) afdeling Biddinghui- zen	Biddinghuizen	20000410
40.	20000410	Noordelijke Land- en Tuinbouworga- nisatie (NLTO), afdeling Zuidelijk Fle- voland	Zeewolde	20000410
41.	20000403	Vereniging Belangenbehartiging Eemmeergebied	Zeewolde	20000410
42.	20000403	Milieu Federatie Flevoland	Lelystad	20000410
43.	20000403	Milieu Federatie Flevoland	Lelystad	20000410
44.	20000331	Noordelijke Land- en Tuinbouw Orga- nisatie (NLTO), POC Flevoland	Drachten	20000410
45.	20000331	NV Flevolandse Drinkwater Maat- schappij	Lelystad	20000410
46.	20000328	Gemeente Noordoostpolder	Emmeloord	20000410
47.	20000328	Provincie Overijssel	Zwolle	20000410
48.	20000327	P. van Elderen	Zeewolde	20000410
49.	20000322	VVD-fractie gemeenteraad Zeewolde	Zeewolde	20000410
50.	20000319	A. de Jong, P. Wisse, B.F. van Velde, L.P.M. de Kock	Biddinghuizen	20000410

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
51.	20000328	D.J. Ampt	Dronten	20000410
52.	20000326	R. Lont en M. Lont-de heer van Cam- ping "de Parel"	Zeewolde	20000410
53.	20000324	H.P. de Bruyne	Zeewolde	20000410
54.	20000321	Bewoners Ossenkampweg	Zeewolde	20000410
55.	20000319	Martin Hoving	Zeewolde	20000410
56.	20000329	A.C.M. van Haperen	Swinterbant	20000410
57.	20000329	M. Bos	Zeewolde	20000410
58.	20000331	G.F.A. Sweep	Lelystad	20000410
59.	20000330	Fam. A.S.M. Fassaert	Lelystad	20000410
60.	20000331	FNV, regiowerk Midden Nederland Flevoland	Utrecht	20000410
61.	20000329	L.G. Terwisscha van Scheltinga	Emmeloord	200000410
62.	20000403	Gedeputeerde Staten van Noord- Holland	Haarlem	20000410
63.	20000331	Sociaal Economisch Overleg en Ad- viesRaad Flevoland (SEOR)	Lelystad	20000410
64.	20000331	Vereniging Natuurmonumenten	's Gravenland	20000410
65.	20000330	Mts. Kluithoofd – de Groot, akker- bouwbedrijf en Gedo v.o.f., bloem- bollenbedrijf	Lelystad	20000410
66.	20000331	Gibo Accountant en Adviseurs, na- mens C.A.N.H. van Bavel en B.H.J. van Bavel – Bresser	Zeewolde	20000410
67.	20000330	College van Burgemeesters en Wet- houders Zeewolde	Zeewolde	20000410
68.	20000404	J.T.M. van Overloop	Biddinghuizen	20000410
69.	20000403	Waterschap Zuiderzeeland	Lelystad	20000410
70.	20000404	NS Reizigers, netwerk Randstad Noord	Amsterdam	20000410
71.	20000404	Ministerie van Economische Zaken, regio Noord-West	Haarlem	20000410
72.	20000404	J. v.d. Berg-Otter, namens de PvdA- Noordoostpolder	Ens	20000410
73.	20000404	Gedeputeerde Staten van Utrecht	Utrecht	20000410
74.	20000403	Gezamenlijke dorpsvereniging NOP	Ens	20000410
75.	20000404	P.A.J. Cuelenaere	Biddinghuizen	20000410

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
76.	20000403	Mts. Rispens	Swifterbant	20000410
77.	20000404	Directoraat-Generaal Rijkswater- staat, Directie IJsselmeergebied	Lelystad	20000410
78.	20000404	Nederlandsche Omroep- Zendermaatschappij N.V. (NOZEMA)	IJsselstein	20000410
79.	20000331	S.Kuipers	Zeewolde	20000410
80.	20000401	H.W. Schrijven	Emmeloord	20000410
81.	20000402	F.J. & E. Hendriks	Emmeloord	20000410
82.	20000402	Mts. B.G. van het Erve en W.A.M. het Erve-Huisman	Zeewolde	20000410
83.	20000401	Mts. N.P. en J.N. Knook en I.E.C. Knook-Droog	Lelystad	20000410
84.	20000401	H.G.M. Rijk	Dronten	20000410
85.	20000331	I.C. op 't Hof	Lelystad	20000410
86.	20000402	Hugo Bos Landschapsontwerpen	Marknesse	20000410
87.	20000331	G.R. Klijnstra	Lelystad	20000410
88.	20000331	W. van der Spek	Lelystad	20000410
89.	20000403	Gemeente Nijkerk, ruimtelijke ont- wikkeling	Nijkerk	20000410
90.	20000401	A.S.R. Hermus	Lelystad	20000410
91.	20000402	M. de Visser	Biddinghuizen	20000410
92.	20000331	Fractie Leefbaar Zeewolde	Zeewolde	20000410
93.	20000331	A.L. op 't Hof	Lelystad	20000410
94.	20000331	J. Broertjes	Zeewolde	20000410
95.	20000331	K. Dorenbos	Kruiningen	20000410
96.	20000330	H.A. Beije	Lelystad	20000410
97.	2000-----	T. Dorenbos	Dronten	20000410
98.	20000330	Mts. Rijken	Lelystad	20000410
99.	20000401	C.J. Oosterom	Lelystad	20000410
100.	20000328	J. de Visser	Lelystad	20000410
101.	20000403	Vereniging van windturbine eigena- ren IJsselmeerpolders	Dronten	20000410
102.	20000331	Agri-Flevo-Visit b.v.	Lelystad	20000410
103.	20000331	Mts. C. Hagens-Gorzeman	Lelystad	20000410
104.	20000331	J. Verhoef	Lelystad	20000410

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
105.	20000403	Milieugroep Lelystad	Lelystad	20000410
106.	20000331	15 bewoners Elandweg en Tarpanweg	Swinterbant	20000410
107.	20000329	Vereniging van Eigenaars appartementencomplex "ARCOS" en "SERENE"	Almere-Haven	20000410
108.	20000403	Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	Haarlem	20000410
109.	20000403	Emancipatiebureau Flevoland	Lelystad	20000410
110.	20000404	Gemeente Dronten	Dronten	20000410
111.	20000330	Milieuraad Almere	Almere-Stad	20000410
112.	20000403	Stichting Flevolandschap	Lelystad	20000410
113.	20000330	Verenigde Huurders Schubvisrecht Randmeren	Hilversum	20000410
114.	20000330	Kamer van Koophandel voor Flevoland, Werkgeversvereniging Midden-Nederland, MKB Flevoland mede namens de Vereniging Bedrijfskring Almere, Vereniging Bedrijfskring Lelystad, Bedrijfskring Noordelijk Flevoland, Bedrijfskring Zeewolde, Vereniging van Visgroothandelaren Urk en de Vereniging voor Handel en Nijverheid Dronten	Lelystad	20000410
115.	-----	Dorpsbelangen Biddinghuizen, Milieugroep Biddinghuizen en Stichting O.W.F. en Windparkinitiatief Kubbeweg	Biddinghuizen	20000410
116.	20000403	Staatsbosbeheer, regio Flevoland-Overijssel	Zwolle	20000410
117.	20000403	Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging	Lelystad	20000410
118.	20000403	Rover, afdeling Flevoland	Lelystad	20000410
119.	20000331	Groenlinks Zeewolde	Zeewolde	20000410
120.	20000403	Gemeente Lelystad	Lelystad	20000410
121.	20000403	Landschapsbeheer Flevoland	Lelystad	20000410
122.	20000403	Gemeente IJmuiden	IJmuiden	20000410
123.	20000328	J. v.d. Eijk	Zeewolde	20000410
124.	20000324	G. Westerhof	Almere	20000410

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
125.	20000402	Milieugroep Dronten en Milieugroep Biddinghuizen	Dronten	20000410
126.	20000402	P. Davids, mede namens P.J.H. Clerx en P.J. Frijling	Nagele	20000410
127.	20000401	De heer en mevrouw Bouman-Tukker, de heer en mevrouw Levers – Teutelink, de heer en mevrouw Levers-Bronninkreef	Lelystad	20000410
128.	20000331	Gemeente Huizen	Huizen	20000410
129.	20000404	Reest & Wieden Waterschap	Meppel	20000411
130.	20000331	W. Kuiper	Zeewolde	20000411
131.	20000403	Zeewolde Partij	Zeewolde	20000411
132.	20000403	W.T.M. Klink	Emmeloord	20000411
133.	200000404	Okkerse & Schaap advocaten namens G. Hopman, H.B. de Jong, L. van de Groep en F. Draaisma	Lelystad	20000411
134.	20000405	Gemeente Lelystad	Lelystad	20000411
135.	20000401	J. v.d. Eijk	Zeewolde	20000411
136.	20000401	J.M. Schussler	Lelystad	20000411
137.	20000404	Oost Flevoland Woondiensten (OFW)	Dronten	20000411
138.	20000404	Gemeente Harderwijk	Harderwijk	20000411
139.	-----	K. van Maanen	Zeewolde	20000411
140.	20000328	J. Vrolijk en A. Vrolijk Mulders	Lelystad	20000411
141.	20000404	De Schothorst, Stichting/Instituut voor de Veevoeding	Lelystad	20000411
142.	20000403	Gerrit en Angela Rameijer	Lelystad	20000411
143.	20000403	H.G. Waalkens en 20 medeondertekenaars	Lelystad	20000411
144.	20000403	Sjaak Groot en Hilchard Waalkens	Lelystad	20000411
145.	20000402	A.J. Piek	Lelystad	20000411
146.	20000404	Gemeente Noordoostpolder	Emmeloord	20000411
	20000330	Verslag hoorzitting	Lelystad	20000411